

Spis treści

I. WSTĘP	3
1. Podstawa prawna i cel opracowania	3
II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA GMINY ŁASIN	5
1. Ogólna charakterystyka gminy	5
2. Demografia	5
3. Gospodarka	6
III. DIAGNOZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI	7
1. Odpady komunalne	9
1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów	9
2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi	10
2.1. System zbierania i transportu odpadów komunalnych	11
2.2. Procesy unieszkodliwiania odpadów komunalnych	13
2.2.1. <i>Informacje szczegółowe dotyczące składowisk odpadów w Szczepankach</i>	<i>14</i>
2.3. Procesy odzysku	15
3. Ocena systemu zbierania i gospodarowania odpadami komunalnymi wytwarzanymi przez mieszkańców miasta i gminy Łasin	15
4. Odpady przemysłowe	16
4.1. Rodzaje i ilości odpadów przemysłowych	16
4.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi	17
4.2.1. <i>Procesy unieszkodliwiania</i>	<i>17</i>
5. Odpady niebezpieczne	18
5.1. Odpady niebezpieczne zawarte w odpadach komunalnych	18
5.2. Odpady niebezpieczne zawarte w odpadach przemysłowych	19
6. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów	20
7. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych	21
IV. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	21
1. Prognozowane zmiany ilości i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych	22
1.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	23
1.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	24
1.3. Plan odzysku odpadów opakowaniowych	26

1.4. Plan redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowiska odpadów	26
1.5. Plan redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowiska odpadów	27
1.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych	27
1.7. Odpady unieszkodliwiane na składowiskach odpadów	28
2. Prognozowane zmiany ilości i składu wytwarzanych odpadów przemysłowych ...	29
V. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE ŁASIN	31
1. Harmonogram realizacji systemu gospodarki odpadami w gminie	31
VI. ZASADY FINANSOWANIA	32
VII. ORGANIZACJA I ZASADY MONITOROWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	38
1. Ustawowo określone zadania poszczególnych szczebli administracji i samorządów w zakresie gospodarki odpadami	38
1.1. Zadania gmin	38
1.2. Opiniowanie projektów planów gospodarki odpadami	39
2. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami (PGO).....	39
3. Raporty z wykonania Planu	39
4. Wskaźniki efektywności Planu	40
5. Analiza oddziaływania planu na środowisko	40
VIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
IX. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ ODPADAMI.....	44
1. Ustawy:	44
2. Rozporządzenia, obwieszczenia, uchwały:	45
3. Wykaz dotychczasowych aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami, które zachowały moc (tj. tych, które weszły w życie przed dniem 1 października 2001 r.)	54
3.1. Ustawy:	54
3.2. Rozporządzenia:	56
4. Przepisy związane z gospodarką odpadami, które ukazały się w okresie od maja do października 2003 r.	56

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna i cel opracowania

Plan gospodarki odpadami dla miasta i gminy Łasin opracowany jest dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad gospodarowania odpadami, a także stworzenia zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska (na podstawie art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z póź. zm.).

Plan gospodarki odpadami ma służyć:

- uzyskaniu ogólnych informacji dotyczących: ilości odpadów, metod zbierania, odzysku i unieszkodliwiania, stanu technicznego i zdolności przerobowych istniejących instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, a także aspektów finansowych związanych z gospodarowaniem odpadami,
- określeniu najważniejszych problemów związanych z gospodarowaniem odpadami i ich systematyczne rozwiązywanie,
- określenie sposobu współpracy różnych instytucji i organizacji w zakresie gospodarki odpadami,
- dokonywaniu uzgodnień sposobu rozwiązywania problemów,
- podejmowaniu decyzji o działaniach zgodnie z hierarchią ich ważności,
- podnoszeniu świadomości ekologicznej,
- tworzeniu programów ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadów przy jednoczesnej optymalizacji nakładów finansowych,
- wykorzystaniu procesu planowania i podejmowania decyzji dla potrzeb innych sektorów.

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami gospodarka odpadami należy do zadań własnych gminy. Za gospodarkę odpadami przemysłowymi odpowiadają natomiast ich wytwórcy, w tym importerzy towarów, którzy są bezpośrednim źródłem odpadów.

Plan winien określić:

1. aktualny stan gospodarki odpadami,
2. prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
3. działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
4. instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
5. system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów

Szczegółowy zakres sporządzenia planu został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U.03.66.620 dnia 17 kwietnia 2003 r.)

Gminny plan gospodarki odpadami winien określić aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:

1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
4. Istniejące systemy zbierania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych, uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami;
7. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych.
8. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
 - projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności gospodarki odpadami komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie, ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów;
9. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację.
10. Sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
11. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z

uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Plan będzie stanowić część odpowiedniego programu ochrony środowiska tworzonego w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami obejmują horyzont czasowy lat: 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011.

Projekt planu podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa oraz przez zarząd powiatu.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA GMINY ŁASIN

1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Łasin powstała w 1975 r. z połączenia dwóch gromad byłego powiatu grudziądzkiego to jest: gromady Łasin i Wydrzno. Położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Graniczy od północy i północnego wschodu z województwem warmińsko-mazurskim, od wschodu z gminą Biskupiec, na południe z gminą Świecie n/Osą i Grutą, na zachodzie z gminą Rogóźno

W podziale na regiony fizyczno-geograficzne Polski w/g J. Kondrackiego (1965) gmina Łasin leży w obrębie mezoregionu Pojezierza Iławskiego, makroregionu Pojezierza Wschodnio pomorskiego.

Położenie gminy określają współrzędne geograficzne: na północy - 53° 35' 58" na południu - 53° 27' 36" szerokości geograficznej północnej, na zachodzie - 18° 58' 54" i na wschodzie - 19° 13' 23" długości geograficznej wschodniej. Rozciągłość południkowa gminy wynosi 80 22" a równoleżnikowa 14° 29".

Teren gminy leży w zasięgu ostatniego zlodowacenia zwanego Vistulianem, fazy poznańskiej, sub-fazy krejeńsko-wąbrzeskiej. Powierzchnia gminy zajmuje obszar około 137 km².

2. Demografia

W ostatnim dziesięcioleciu obserwuje się stały spadek liczby ludności w znacznej części wynikający z migracji ludności oraz zmniejszającego się przyrostu naturalnego. Struktura zaludnienia w ostatnim dziesięcioleciu obrazuje tabela 1.

Tab.1

Ilość mieszkańców z podziałem na poszczególne sołectwa

Lp.	Sołectwo	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1.	Goczałki	135	132	134	130	128	127	119	118	122	120	121
2.	Huta Strzelce	158	157	161	162	165	163	172	169	170	168	169
3.	Jakubkowo w tym Bogdanki	278	285	261	267	265	267 127	263 125	293 157	292 155	293 156	289 155
4.	Jankowice Nowe Jankowice	574	565	572	569	565	567 401	577 406	568 402	565 400	566 401	567 402
5.	Kozłowo Święte	318	318	318	307	306	302 235	305 239	308 244	310 244	310 244	306 243
6.	Nogat	190	191	191	195	193	187	174	171	163	163	164
7.	Nowe Błonowo	140	144	144	147	140	139	140	138	140	140	138
8.	Nowe Mosty	268	265	262	262	266	262	261	255	252	252	258
9.	Plesewo	361	361	351	351	356	353	346	339	330	329	322
10.	Przesławice	277	273	266	277	272	273	263	261	263	263	260
11.	Stare Błonowo	209	219	226	223	222	218	213	209	207	207	206
12.	Szczepanki	503	490	484	486	471	473	449	446	435	436	427
13.	Szonowo	370	375	360	360	367	374	369	363	361	363	357
14.	Szynwałd	394	396	391	391	393	396	382	382	391	388	385
15.	Wyb. Łasinskie w tym Dworcowa	668 251	663 253	635 240	634 229	639 238	645 409	637 395	633 386	621 380	620 379	607 375
16.	Wydrzno	266	269	272	277	281	279	283	275	273	273	274
17.	Zawda	322	334	340	348	344	339	353	349	346	344	351
18.	Zawdzka Wola	144	147	135	147	141	144	144	152	157	154	154
	RAZEM GMINA	5572	5557	5401	5544	5496	5508	5450	5429	5398	5389	5355
19.	Miasto Łasin	3505	3494	3512	3537	3519	3519	3499	3476	3432	3427	3412
	RAZEM MIASTO I GMINA	9077	9051	8913	9081	9015	9027	8949	8905	8830	8816	8778

3. Gospodarka

Gmina Łasin jest gminą typowo rolniczą bazującą na glebach o wysokiej wartości użytkowej. Obszar gminy Łasin stanowią gleby brunatnoziemne typ brunatne właściwe. Są to gleby biologicznie czynne z próchnicą typu mull bądź mull-moder. Struktura gospodarstw rolnych została zobrazowana w tabeli 2.

Struktura gospodarstw rolnych

Tab.2

lp.	Powierzchnia Gospodarstwa	Ilość gospodarstw	Ogólna pow. w grupie	Liczba ha. przeliczeniowych
1	1,00 - 2,00 ha	160	211,8751	240,31
2	2,01 - 5,00 ha	124	387,622	447,81
3	5,01 - 7,00 ha	43	259,8315	300,65
4	7,01 - 10,00 ha	97	826,3114	932,56
5	10,01 - 15,00 ha	108	1353,0971	1512,49
6	15,01 - 9999,99 ha	220	7407,8986	8450,58
7	0,00 - 0,99 ha	29	15,1204	15,65
	RAZEM	781	10461,7363	11900,05

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 13.40 ha.

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta i Gminy Łasin wynosi 315 w tym:

- Handlową	137
- Usługową	35
- Budowlaną	27
- Transportową	21
- Przetwórczą	35
- Inną	77

III. DIAGNOZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI

Zgodnie z definicją art.3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r o odpadach(Dz.U.01.62.628 z póź .zm.) odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do w/w ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Rozróżnia się :

1. Odpady niebezpieczne - odpady należące do:
 - kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
 - kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.
2. Odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.
3. Odpady medyczne - odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.
4. Odpady weterynaryjne - odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań.

5. Odpady obojętne - odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzą w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wymywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku muszą być nieznaczne, a w szczególności nie powinny stanowić zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi.
6. Odpady ulegające biodegradacji - odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.
7. Komunalne osady ściekowe - pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych.

Diagnozę istniejącego stanu gospodarowania odpadami w gminie sporządzono w oparciu o metodę bilansowania odpadów:

- przemysłowych wytwarzanych przez podmioty gospodarcze działające na terenie gminy
- komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców gminy oraz odpadów komunalnych wytwarzanych przez: zakłady przemysłowe, obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Suma odpadów tworzy zbiór odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

Pod pojęciem odpadów przemysłowych rozumie się wszystkie odpady określone w grupach od 1 do 19 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Odpady komunalne obejmują wszystkie pozycje z grupy 20 katalogu odpadów.

Z grup odpadów komunalnych i przemysłowych wydzielono odpady niebezpieczne, oceniając ich rodzaje, ilość i sposób postępowania z nimi.

Niezbędne dane do bilansowania odpadów uzyskano od Urzędu Miasta i Gminy Łasin, Zakład Gospodarki komunalnej w Łasinie oraz informacji od zakładów przemysłowych i usługowo-handlowych.

Istotnym źródłem informacji były:

- wykaz informacji o rodzajach i ilościach odpadów umieszczanych na składowisku odpadów
- dane Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (materiały wyjściowe do Raportu o stanie środowiska województwa Kujawsko-Pomorskiego za rok 2002).

1. Odpady komunalne

1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr.62, poz. 628 z późn. zm.) - odpady komunalne są definiowane jako: “odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Odpady komunalne obejmują wszystkie pozycje z grupy “20” wg. katalogu odpadów.

Biorąc pod uwagę źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz analizując ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów - dla potrzeb powiatowego planu gospodarki odpadami wyodrębniono niżej wymienione strumienie odpadów:

- odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, z pielęgnacji zieleńców miejskich, cementarzy, ulegające biodegradacji),
- papier i karton (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- tekstylia,
- szkło (opakowania ze szkła, szkło nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady metalowe nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- odpady mineralne - odpady z czyszczenia ulic i placów: gleba, ziemia, kamienie itp.,
- drobna frakcja popiołowa - odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla), z uwagi na udział w składzie odpadów komunalnych popiołu wyodrębniono tę frakcję jako nieprzydatną do odzysku i unieszkodliwiania innymi metodami poza składowaniem,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych

- odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie domowych odpadów komunalnych

Dla wyżej wymienionych strumieni odpadów komunalnych ustalono wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej z podziałem na odpady powstające na terenach zabudowy miejskiej i wiejskiej.

Szczegółowa analiza odpadów komunalnych zawarta jest w tabeli nr 3.

Tab. 3

Podział na strumień jakościowe odpadów komunalnych dla obszarów miejskich i wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego dla roku 2001

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Miasta [%]	Tereny wiejskie [%]
1.	Odpady ulegające biodegradacji	23,6	11,7
2.	Papier i tektura	16,5	11,8
3.	Opakowania wielomateriałowe	1,1	0,8
4.	Tworzywa sztuczne	15,3	12,5
5.	Tekstylika	2,8	2,0
6.	Szkło	7,1	8,9
7.	Metale	4,4	2,9
8.	Odpady mineralne	3,4	5,9
9.	Drobna frakcja popiołowa	11,0	18,0
10.	Odpady wielkogabarytowe	4,7	6,7
11.	Odpady budowlane	9,4	17,9
12.	Odpady niebezpieczne	0,7	0,9
RAZEM		100%	100%

źródło – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami

2. *Gospodarowanie odpadami komunalnymi*

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odpadach pod pojęciem gospodarowania odpadami rozumie się zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.) gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności:

1. tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
2. zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami:
 - a) instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
 - b) stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,

- c) instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
 - d) szaletów publicznych,
3. zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku,
 4. określają wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych,
 5. organizują ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
 6. organizują selektywną zbiórkę, segregację oraz magazynowanie odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami,
 7. zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie,
 8. znakują obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt.

Na terenie miasta i gminy Łasin realizowane są zadania wynikające z przyjętych zasad utrzymywania czystości i porządku- "Uchwała Nr XXVI/176/97 Rady Miasta i Gminy Łasin z dnia 4 września 1997 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/167/97 Rady Miasta i Gminy Łasin z dnia 26 czerwca 1997 r. ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Łasin."

2.1. System zbierania i transportu odpadów komunalnych

Obowiązki wynikające z uchwały w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Łasin zostały powierzone Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Łasinie

System zbierania odpadów komunalnych oparty jest o pojemniki stacjonarne:

- typ SM 110 dm³
- typ KP 7
- kosze uliczne (stojące i wiszące)
- pojemniki do selektywnej zbiórki "u źródła"

Rozmieszczenie pojemników zostało zobrazowane w tabeli 4

Pojemniki stanowią własność Zakładu Gospodarki Komunalnej w Łasinie i są użyczane mieszkańcom na zasadach dzierżawy. ZGK w Łasinie zajmuje się obsługą wywozu pojemników oraz eksploatuje składowisko odpadów w Szczepankach gmina Łasin.

Pojemniki opróżniane są z różną częstotliwością:

- na terenie miasta od 1raz/tydzień

Rozmieszczenie pojemników

Lp	Lokalizacja	Ilość pojemników wg. typów [szt]		
		KP-7	SM 110	GMT-120
1	Kozłowo		-	-
2	N Błonowo	1	4	-
3	Nowe Mosty	1	6	-
4	Łasin Wybudowanie		-	-
5	Jakubkowo	1	-	-
6	Szczepanki	1	10	-
7	Jankowice	3	-	-
8	Przesławice	2	-	-
9	Huta-Strzelce	1	-	-
10	Zawdzka W		4	-
11	St. Błonowo	1	-	-
12	Nogat	1	4	-
13	Plesewo		13	4
14	Zawda	2	4	-
15	Goczalki	1	-	-
16	Wydrzno	2	8	4
17	Szynwałd	1	12	4
18	Szonowo	1	10	4
19	N Jankowice		65	-
20	Święte	1	-	-
21	Miasto Łasin	12	555	19
Ogółem:		32	685	35

- na terenie gminy na żądanie w zależności od sołectwa :od 1raz /miesiąc do 3 razy na rok dla pojemników KP-7

ZGK prowadzi obsługę wywozu odpadów z pojemników stanowiących własność prywatną na podstawie podpisanych umów indywidualnych. Usługa dotyczy wywozu odpadów z pojemników KP-7 posadowionych na terenie:

- Wytwórni Opakowań Błazanych "BeczkoPol" w Łasinie szt. 1
- Młyny Produkcyjno-Handlowe Tadeusz Michalczyk Łasin szt. 1
- Gospodarstwo Rolne Tadeusz Michalczyk szt. 1
- SM Wrzosowa Łasin szt. 1

Pojemnik opróżniane są 1raz/miesiąc. Na składowisko przywożone są również odpady indywidualnie przez drobne podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.

Ilość odpadów zwiezionych w roku 2003 na składowisko odpadów w Szczepankach wyniosła 1252 Mg (wg danych uzyskanych od ZGK w Łasinie). W związku z brakiem wagi na składowisku bilans odpadów jest szacunkowy na podstawie objętości taboru wywozowego i średniej gęstości odpadów (175 kg/m³)

W wyniku wtórnej selekcji na składowisku ze zmieszanych odpadów komunalnych wydzielono w 2003 roku 1210 kg surowców wtórnych, głównie tworzyw sztucznych typu PE.

Na terenie miasta funkcjonuje selektywna zbiórka surowców wtórnych u źródła”.

Tab.5

Ilość odpadów komunalnych zwiezionych z terenu miasta i gminy Łasin w 2003 r.

Odpady ogółem [Mg/rok]	Zmieszane odpady komunalne z obiektów infrastruktury [Mg/rok]	Odpady komunalne z gospodarstw domowych				
		Odpady ogółem [Mg/rok]	Odpady zmieszane [Mg/rok]	Fracje zbierane selektywnie [Mg/rok]		
				Tworzywa sztuczne	Puszki	Papier i tektura
1263	44	1219	1208	4	7	-

Gęstość odpadów przyjęto wg danych literaturowych MPO w Toruniu ($\gamma = 0,175$)-brak wagi na składowisku

Obsługę selektywnej zbiórki surowców wtórnych miasto zleciło nieodpłatnie firmie “Maja” z Nowego Miasta Lubawskiego. W wyniku selektywnej zbiórki zebrano w skali 2003 roku około 30 m³ odpadów w tym: tworzywa sztuczne i 30% puszki metalowe. Szacuje się, że stanowiło to ogółem 11 Mg surowców, w tym 7 Mg puszek aluminiowych.

Ilość odpadów zwiezionych z terenu gminy obrazuje tabela nr 5.

W oparciu o ilości pojemników oraz system ich opróżniania ustalono, że

- na terenach wiejskich w roku 2003 mieszkańcy wytworzyli około 250 Mg odpadów komunalnych, średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 46 kg/M/rok
- na terenie miasta mieszkańcy wytworzyli około 969 Mg odpadów komunalnych, średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 283 kg/M/rok

W oparciu o wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej odpadów komunalnych (tab.3) dokonano bilansu wytwarzanych strumieni odpadów komunalnych z podziałem na tereny miejskie i wiejskie.

Dane dotyczące bilansu szczegółowego zawarte są w tabeli nr 6.

2.2. *Procesy unieszkodliwiania odpadów komunalnych*

Pod pojęciem unieszkodliwiania odpadów rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z póź. zm.) w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Na terenie gminy Łasin stosowane są następujące procesy unieszkodliwiania odpadów komunalnych:

- D5 Składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

Składowanie na składowisku odpadów jest dominującą metodą unieszkodliwiania odpadów ko-

Bilans strumieni odpadów komunalnych wytworzonych w 2002 r. z podziałem na tereny miejskie i wiejskie (Mg)

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Miasto Łasin		Tereny wiejskie		Ogółem w strumieniu odpadów komunalnych w 2002 r.
		(%)	Mg/rok	(%)	Mg/rok	Mg/rok
1.	Odpady ulegające biodegradacji	23,6	228,7	11,7	29,2	257,9
2.	Papier i tektura	16,5	159,9	11,8	29,5	189,4
3.	Opakowania wielomateriałowe	1,1	10,6	0,8	2,0	12,6
4.	Tworzywa sztuczne	15,3	148,3	12,5	31,3	179,6
5.	Tekstylia	2,8	27,1	2,0	5,0	32,1
6.	Szkło	7,1	68,8	8,9	22,3	91,1
7.	Metale	4,4	42,6	2,9	7,3	49,9
8.	Odpady mineralne	3,4	32,9	5,9	14,8	47,7
9.	Drobna frakcja popiołowa	11,0	106,6	18,0	45,0	151,6
10.	Odpady wielkogabarytowe	4,7	45,5	6,7	16,7	62,2
11.	Odpady budowlane	9,4	91,1	17,9	44,7	135,8
12.	Odpady niebezpieczne	0,7	6,9	0,9	2,2	9,1
RAZEM		100	969	100	250	1212

Odpady komunalne zwiezione z terenu miasta i gminy unieszkodliwiane są poprzez składowanie na składowisku odpadów w Szczepankach.

2.2.1. Informacje szczegółowe dotyczące składowisk odpadów w Szczepankach

Składowisko odpadów w Szczepankach zostało wybudowane na podstawie decyzji pozwolenia na budowę Głównego Architekta Wojewódzkiego w Toruniu z dnia 25.06.1986 r. znak UAN-III.8388/50/85. Składowisko wraz z infrastrukturą zajmuje powierzchnię 2,42 ha, w tym pod składowanie odpadów przeznaczono teren o powierzchni 2,05 ha. Dane dotyczące składowiska odpadów w Szczepankach obrazuje tabela nr 7.

Tab. 7

Dane dotyczące składowiska odpadów w Szczepankach według stanu na koniec 2003 r.

Lp.	Nazwa składowiska i lokalizacja	Typ składowiska	Ilość odpadów przyjmowanych		Powierzchnia ha		Ocena składowiska
			Mg/rok	Mg/dobę	całkowita	wykorzystana	wg. WIOŚ
	Składowisko Odpadów w Szczepankach	składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	1252	3,4	2,42	2,05	Do modernizacji

Zarządzający składowiskiem odpadów uzyskał decyzję zatwierdzającą instrukcję eksploatacji z dnia 31.12.2002 r. znak OS.7645-2/66/2002 Starosty Powiatu Grudziądzkiego. Składowisko przeznaczone

czony jest do unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych.

Starosta Grudziądzki na podstawie wyników przeglądu ekologicznego wydał decyzję zobowiązującą zarządzającego składowiskiem do dostosowania funkcjonowania składowiska do wymogów ustawy o odpadach.

Do końca 2005 r. składowisko winno być wyposażone w:

- 1) otwory do poboru prób na składowisku,
- 2) instalację do odprowadzania gazu składowiskowego,
- 3) urządzenia do mycia i dezynfekcji kół pojazdów opuszczających obiekt,
- 4) system umożliwiający pomiar masy odpadów przyjmowanych na składowisko,
- 5) repery geodezyjne,

Składowisko obecnie znajduje się na etapie wykonania badań geodezyjnych w celu posadowienia piezometrów badawczych.

Na składowisku planowana jest modernizacja.

2.3. Procesy odzysku

Przez odzysk rozumie się wszelkie działania, nie stwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach.

W roku 2003 na terenie miasta i gminy Łasin prowadzone były działania polegające na selektywnym zbieraniu odpadów surowcowych w celu odzysku materiałowego.

Zbierane selektywnie surowce w systemie "u źródła" były zwożone przez firmę "MAJA" Nowe Miasto Lubawskie na podstawie umowy o współpracy spisanej z miastem i gminą Łasin w dniu 21.03.2003

Odzysk surowców wtórnych prowadzony jest również na składowisku odpadów w Szczepankach. W 2003 roku w wyniku wtórnej selekcji odzyskano 1210 kg surowców.

3. Ocena systemu zbierania i gospodarowania odpadami komunalnymi wytwarzanymi przez mieszkańców miasta i gminy Łasin

Z terenu miasta i gminy Łasin w 2003 r. zwieziono ogółem 1263 Mg odpadów komunalnych, w tym odpadów zebranych od mieszkańców 1219 Mg, co stanowiło 96,5%.

W wyniku selektywnej zbiórki odpadów w 2003 roku odzyskano ogółem 11 Mg surowców wtórnych w następujących asortymentach:

- tworzywa sztuczne - 4 Mg
- puszki - 7 Mg

- na terenach wiejskich w roku 2003 mieszkańcy wytworzyli około 250 Mg odpadów komunalnych, średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 46 kg/M/rok
- na terenie miasta mieszkańcy wytworzyli około 969 Mg odpadów komunalnych, średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 283 kg/M/rok

Na podstawie średnich wskaźników wytwarzania odpadów w kg/M/rok ustalonych dla mieszkańców miasta i gminy Łasin należy stwierdzić, że nie odbiegają one od wskaźników teoretycznych ustalonych w wojewódzkim i powiatowym planie gospodarki odpadami.

Należy zatem stwierdzić, że wytwarzane przez mieszkańców miasta i gminy Łasin odpady są w całości zbierane i przekazywane do unieszkodliwienia lub podlegają selektywnej zbiórce “u źródła”.

Zmieszane odpady komunalne unieszkodliwiane są – wg załącznika nr 6 do ustawy o odpadach – metodą D5 (unieszkodliwienie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne).

4. Odpady przemysłowe

Pod pojęciem “odpady przemysłowe” rozumie się wszelkie odpady powstające w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej. Szczegółowy wykaz odpadów przemysłowych zawiera załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów.

Z gmin powiatu grudziądzkiego gmina Łasin wyróżnia się niewielką liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Na terenie gminy działają firmy usługowe i handlowe, które wytwarzają odpady komunalne ujęte w pkt. 1 oraz odpady opakowaniowe, które są wykorzystywane przez odbiorców indywidualnych na własne potrzeby, stąd nie są objęte ewidencją.

Głównym ośrodkiem przemysłu jest miasto Łasin. Do największych wytwórców odpadów zaliczają się następujące podmioty:

- Wytwórni Opakowań Błazanych “BeczkoPol” w Łasinie
- Młyny Produkcyjno-Handlowe Tadeusz Michalczyk Łasin
- Gospodarstwo Rolne Tadeusz Michalczyk
- Zakład masarski “Wędlinex” Wybudowanie Łasińskie

4.1. Rodzaje i ilości odpadów przemysłowych

Ilość odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne wytworzonych w 2003 r. ustalono na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów gospodarczych.

Rodzaje i ilości odpadów przemysłowych wytwarzanych na terenie miasta i gminy przedstawia tabela nr 8.

Tab. 8

Lp.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość [Mg]
1	Odchody zwierzęce	020106	1,0
2	Odpadowa tkanka zwierzęca	020202	197,0
3	Odpady proszków powlekających	080201	7,0
4	Odpady farb i lakierów	080112	0,2
5	Szlamy wodne farb i lakierów	080116	5,0
6	Żużle i odpady paleniskowe	100101	5,0
7	Odpady z toczenia i piłowania	120101	500,0
8	Opakowania z papieru i tektury	150101	9,0
9	Opakowania z tworzyw sztucznych	150102	2,0
10	Opakowania z drewna	150103	17,0
11	Sorbenty materiały filtracyjne	150203	0,5
12	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	16 02 16	2,6
13	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	17 01 03	16,8
14	Skratki	190801	2,0
	RAZEM		761,1

4.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi

Gospodarowanie odpadami przemysłowymi polega na zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z zasadami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, postępowanie z odpadami spoczywa na prowadzącym działalność gospodarczą rozumianego jako wytwórcę odpadów.

4.2.1. Procesy unieszkodliwiania

Przez “unieszkodliwianie odpadów” rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonych w załączniku nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Odpady przemysłowe powstające na terenie miasta i gminy Łasin podlegają unieszkodliwianiu:

Metoda D4 – retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach). Unieszkodliwianiu tą metodą poddawane są odchody zwierzęce, w przyszłości ustabilizowane komunalne osady ściekowe.

Metoda D5 – składowanie na składowisku odpadów. Ta metoda unieszkodliwiane są odpady farb

Większość odpadów przemysłowych podlegało procesom odzysku, w tym również “odzysk energii” (termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii):

Metoda R14 – inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13. Odzysk tą metodą obejmował następujące rodzaje odpadów: odpady tworzyw

sztucznych, opakowania z tworzyw sztucznych, papieru i tektury, żużle, odpady poubojowe, odchody zwierzęce.

5. Odpady niebezpieczne

“Odpady niebezpieczne” są to odpady, które ze względu na swój skład mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi bądź dla środowiska. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, odpady niebezpieczne są to odpady:

- 1) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
- 2) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.

Odpady niebezpieczne wytwarzane są zarówno przez mieszkańców powiatu, jaki i przez sektor gospodarczy.

5.1. Odpady niebezpieczne zawarte w odpadach komunalnych

Zgodnie z katalogiem odpadów w odpadach komunalnych rozróżnia się następujące odpady niebezpieczne:

- 20 01 13 – rozpuszczalniki,
- 20 01 14 – kwasy,
- 20 01 15 – alkalia,
- 20 01 17 – odczynniki fotograficzne,
- 20 01 19 – środki ochrony roślin I i II klasy toksyczności (bardzo toksyczne i toksyczne np. herbicydy, insektycydy),
- 20 01 21 – lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- 20 01 23 – urządzenia zawierające freony,
- 20 01 26 – oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25,
- 20 01 27 – farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 29 – detergenty zawierające substancje niebezpieczne,
- 20 01 31 – leki cytotoksyczne i cytostatyczne,
- 20 01 33 – baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie,

- 20 01 35 – zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki,
- 20 01 37 – drewno zawierające substancje niebezpieczne.

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 6, szacuje się, że w 2003 r. mieszkańcy wytworzyli około 9,1 Mg odpadów niebezpiecznych. Na dzień dzisiejszy nie prowadzi się zorganizowanego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

5.2. Odpady niebezpieczne zawarte w odpadach przemysłowych

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, odpady niebezpieczne wytwarzane przez podmioty gospodarcze winny być przekazywane do unieszkodliwienia podmiotom posiadającym odpowiednie pozwolenia na zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów. Ustawa o odpadach nakłada na podmioty gospodarcze obowiązek sporządzenia i przekazania Marszałkowi Województwa zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości wytworzonych odpadów, oraz o sposobach gospodarowania odpadami.

Wobec braku takiej informacji, ilości odpadów niebezpiecznych wytworzonych przez podmioty gospodarcze działające na terenie miasta i gminy Łasin oszacowano na podstawie decyzji wydanych przez Starostę Powiatu Grudziądzkiego.

Przewiduje się, że w skali roku mogą zostać wytworzone następujące rodzaje i ilości odpadów niebezpiecznych (dane na koniec 2003 r.):

- inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe – 1200 kg
- zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12 (zużyte lampy fluorescencyjne) – 100kg
- inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny
- oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których
- wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (odpady medyczne – 2734 kg
- szlamy wodne zawierające rozpuszczalniki i inne substancje niebezpieczne -250 kg
- osady i szlamy z fosforowania- 1500 kg
- odpady farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne-200 kg
- opakowania zawierające substancje niebezpieczne-100 kg

Sumaryczna ilość odpadów niebezpiecznych wymienionych powyżej przewidzianych do wytworzenia w skali roku przez podmioty gospodarcze szacowana jest na **4584 kg**.

Odpady niebezpieczne przeterminowanych środków ochrony roślin

Na terenie gminy Łasin nie występują mogilniki, w których gromadzono wycofane z obrotu i użytkowania zapasy środków ochrony roślin oraz opakowań po zastosowanych w rolnictwie preparatach.

Odpady zawierające azbest

Odpady azbestowe powstają głównie w budownictwie podczas prowadzonych prac demontażo-

wych. Brak jest informacji na temat ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy. Na podstawie danych zawartych w opracowanym przez Ministerstwo Gospodarki "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest" szacuje się, że na terenie miasta i gminy Łasin do roku 2010 powstanie około 440 Mg odpadów azbestu.

Odpady medyczne

Odpady medyczne powstające w szpitalu miejskim, ośrodkach zdrowia i gabinetach prywatnych podlegają selektywnej zbiórce.

Odpady są przekazywane do unieszkodliwiania firmie "Sanitas" Wąbrzeźno ul. Sokola 4. Docelowo odpady są unieszkodliwiane w procesach termicznego przekształcania odpadów w instalacjach - **Metoda D10** na terenie szpitala w Golubiu-Dobrzyniu. W roku 2003 unieszkodliwiona 2734 kg odpadów medycznych.

Na terenie miasta i gminy Łasin nie są zlokalizowane instalacje do unieszkodliwiania odpadów.

6. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów

Wykaz instalacji zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Łasin został zamieszczony w tabeli 9

Tab.9

Nazwa	Zarządzający	Rodzaj działalności	Rodzaj odpadów	Metoda odzysku	Metoda unieszkodliwiania	Wydajność instalacji Mg/rok
Składowisko Odpadów Komunalnych w Szczepankach	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łasinie ul. Grudziądzka 11	Zb,Tr,Od, Un	Zmieszane odpady komunalne Opakowania z tworzyw sztucznych Opakowania ze szkła, złom	R14	D5	1265

Zb - zbieranie, Tr - transport, Od - odzysk, Un – unieszkodliwianie

7. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy Łasin zawarto w tabeli 10.

Tab. 10

<i>Lp.</i>	Nazwa	Rodzaj działalności	Rodzaj odpadów
1	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łasinie ul. Grudziądzka 11	Zb,Tr,Od, Un	Odpady komunalne
2	Firma Maja Nowe Miasto Lubawskie	Zb,Tr, Od	Fracje odpadów komunalnych zbierane selektywnie
3	Mirosław Witkowski Kłódka 86-318 Rogóżno	Zb,Tr	Odpadowa tkanka zwierzęca

Zb - zbieranie, Tr - transport, Od - odzysk, Un – unieszkodliwianie

IV. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Prognozować należy, że miasto i gmina Łasin będzie odznaczała się nadal spadkiem liczby ludności. Prognozuje się, że w 2010 roku gmina będzie liczyła około 8500 mieszkańców.

Przewiduje się stały wzrost ilości odpadów komunalnych, których skład będzie zmieniał się w miarę rozwoju gospodarczego i wzrostu poziomu życia mieszkańców. Potęgować go będzie wzrost postaw konsumpcyjnych, które są wysoce “odpadogenne”.

Można przewidywać, że nastąpi rozwój budownictwa drogowego i prac remontowo-budowlanych, co wywoła wzrost ilości odpadów budowlanych i remontowych.

Dla potrzeb konstrukcji planu gospodarki odpadami dla gminy przyjęto zwiększenie ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców gminy na podstawie prognozowanych zmian jednostkowych wskaźników emisji odpadów. Wzrost emisji odpadów przyjęto zgodnie z “Krajowym Planem Gospodarki Odpadami” na poziomie:

- o 16% w 2007 r.,
- o 31% w 2010 r.

w stosunku do ilości wytwarzanych odpadów w 2002 r.

Podstawą do prognozy ilości wytwarzanych odpadów jest diagnoza stanu gospodarki odpadami w 2003 r.

1. Prognozowane zmiany ilości i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych

Prognozowane ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przedstawia tabela 11.

Dla wyżej wymienionych strumieni odpadów komunalnych ustalono wskaźniki

Tab. 11

Prognozowane ilość odpadów komunalnych dla gminy Łasin

Gmina	Prognozowana liczba ludności w 2007 r.	Prognozowana ilość odpadów wytworzonych w 2007 r Mg/rok	Prognozowana liczba ludności w 2010 r.	Prognozowana ilość odpadów wytworzonych w 2010 r Mg/rok
Łasin	8600	1370	8500	1530

charakterystyki ilościowej i jakościowej z podziałem na poszczególne frakcje odpadów.

Szczegółowa analiza odpadów komunalnych zawarta jest w tabeli 12.

Tab. 12

Prognozowany podział na strumienie jakościowe odpadów komunalnych w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Zawartość frakcji dla roku 2010 (%)*
1	Odpady ulegające biodegradacji	18,1
2	Papier i tektura	17,9
3	Opakowania wielomateriałowe	1,3
4	Tworzywa sztuczne	13,5
5	Tekstylia	2,5
6	Szkło	8,5
7	Metale	3,5
8	Odpady mineralne	3,4
9	Drobna frakcja popiołowa	7,4
10	Odpady wielkogabarytowe	5,9
11	Odpady budowlane	17,4
12	Odpady niebezpieczne	0,6
RAZEM		100

* w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

W oparciu o powyższe wskaźniki ustalono prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych wytwarzanych strumieni odpadów komunalnych. Dane przedstawiono w tabeli 13.

Tab.13

Prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców gminy Łasin (Mg)

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych w 2007 roku (Mg/rok)	Prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych w 2010 roku Mg/rok
1	Odpady ulegające biodegradacji	248,0	276,9
2	Papier i tektura	245,2	273,9
3	Opakowania wielomateriałowe	17,8	19,9
4	Tworzywa sztuczne	184,9	206,5
5	Tekstylia	34,2	38,2
6	Szkło	116,4	130,0
7	Metale	47,9	53,5
8	Odpady mineralne	46,6	52,0
9	Drobna frakcja popiołowa	101,4	113,2
10	Odpady wielkogabarytowe	80,9	90,3
11	Odpady budowlane	238,5	266,2
12	Odpady niebezpieczne	8,2	9,2
RAZEM		1370	1530

Analiza ustaleń powyższej tabeli pozwala na stwierdzenie, że w najbliższym czasie w strumieniu odpadów komunalnych można spodziewać się dwukrotnego zwiększenia ilości odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów opakowań z papieru i tektury.

Prognozuje się również wzrost odpadów opakowań z tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych oraz zwiększenia udziału odpadów wielkogabarytowych, a zwłaszcza odpadów budowlanych.

Przewiduje się znaczne zmniejszenie drobnej frakcji popiołowej. Skład morfologiczny odpadów komunalnych w dalszej perspektywie czasowej nie będzie się zasadniczo różnił. Przewiduje się wzrost udziału opakowań z papieru i tektury. Przewiduje się również wzrost ilości wytwarzanych odpadów budowlanych. Udział odpadów ulegających biodegradacji będzie się stabilizować.

1.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Cele krótkookresowe 2004-2007

Głównymi działaniami niezbędnymi do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz realizacji założeń Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami są :

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie całej gminy
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Cele długookresowe 2007-2010

- dalsza organizacja i doskonalenie ponadlokalnych i lokalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów,
- intensyfikacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych.

Wymagania Dyrektywy Rady 1999/31/EC oraz założenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami:

- 1) W 2010 roku odzyska się lub unieszkodliwi odpady komunalne ulegające biodegradacji w takim stopniu, aby kierować do składowania ilość równą 75 % odpadów wytworzonych w 1995 roku. W 2013 roku zredukuje się w ten sam sposób składowane odpady do 50 % wytworzonych w porównywalnym 1995 roku;
- 2) W 2007 roku odpady opakowaniowe zostaną poddane w 50 % odzyskowi, a w 25 % - recyklingowi;
- 3) W 2006 roku 20 % odpadów wielkogabarytowych będzie odbieranych w wyniku selektywnej zbiórki, w 2010 roku - 50 %, a w 2014 roku - 60 %;
- 4) selektywna zbiórka odpadów budowlanych zapewni wydzielenie ich ze wszystkich odpadów komunalnych w 2006 roku w 15 %, w 2010 roku w 40 % i w 2014 roku w 60 %;
- 5) Selektowna zbiórka odpadów niebezpiecznych w celu ich unieszkodliwienia powinna objąć w 2005 roku - 15 %; w 2010 roku - 50 % i w 2014 roku - 80 %.

1.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995r. dla miasta i gminy Łasin przyjęto (zgodnie z ustaleniami WPGO) na poziomie 305 Mg.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania może wy-

nosić:

- do 2006 roku – 88% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **266 Mg**
- w 2010 roku – 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **229 Mg**
- w 2013 roku – 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **152 Mg**
- w 2020 roku – 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **106 Mg**

Ilość odzyskanych lub unieszkodliwionych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obrazuje tabela 14.

Tab. 14

Ilość odzyskiwanych lub unieszkodliwianych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Odpady komunalne ulegające biodegradacji	Prognoza na lata			
	2006 *	2010	2013 *	2020
	(Mg/rok)			
Ilość wytworzona	493	550,8	550	550
Ilość odpadów do zagospodarowania	227	321,8	398	444

* prognozowana ilość

Realizacja założonych celów dotyczących odpadów ulegających biodegradacji

w pierwszym okresie czyli 2004-2006 związana będzie w głównej mierze z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Do głównych instrumentów służących promowaniu selektywnej zbiórki odpadów, należy polityka opłat, w szczególności polityka opłat za składowanie. Cena za przyjmowanie odpadów do składowania powinna być na takim poziomie, by zachęcać do innych rozwiązań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Preferowane metody i technologie zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji to:

- kompostowanie,
- fermentacja
- biologiczno-mechaniczne metody odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

1.3. Plan odzysku odpadów opakowaniowych

Strategia w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi jest oparta na następujących zasadach:

- zrównoważony rozwój sektora opakowaniowego;
- zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz ograniczenie
- deponowania tych odpadów na składowiskach przez
- odzyskiwanie z odpadów opakowaniowych surowców lub energii;

Preferowaną metodą odzysku odpadów opakowaniowych jest recykling z uwagi na wymagania ochrony środowiska. Obligatoryjny poziom odzysku i recyklingu ustalany jest na szczeblu krajowym, przy uwzględnieniu poziomów obowiązujących przedsiębiorców.

System gospodarki odpadami opakowaniowymi powinien zapewnić osiągnięcie do końca 2007 r., odzysku w wysokości 50%, recyklingu 25%.

Zakładane poziomy odzysku dla 2006 roku dla poszczególnych rodzajów opakowań zgodnie ustaleniami KPGO wynoszą:

- odpady opakowaniowe z papieru i tektury- 45%
- odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych- 22%
- odpady opakowaniowe ze szkła- 35%

Ilość do odzyskania odpadów opakowaniowych obrazuje tabela 15.

Tab.15

Ilość do odzyskania odpadów opakowaniowych

Odpady opakowaniowe	Prognoza na rok 2006* w Mg/rok	
	Ilość wytworzona	Ilość odpadów do zagospodarowania
z papieru i tektury	245,2	110,3
z tworzyw sztucznych	184,9	40,7
ze szkła	116,4	40,7
Razem	546,5	191,7

* wartość średnia

1.4. Plan redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowiska odpadów

System gospodarki odpadami powinien zapewnić:

- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2006 roku w 20 %
- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2010 50 %

- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2014 60 %
Ilość zebranych odpadów wielkogabarytowych obrazuje tabela 16

Tab. 16

Ilość zbieranych odpadów wielkogabarytowych

Odpady wielkogabarytowe	Prognoza na lata w Mg/rok		
	Prognoza na rok		
	2006	2010	2014*
Ilość wytworzona	80,9	90,3	90
Ilość odpadów do zagospodarowania	16	45	45

*ilości prognozowane

1.5. Plan redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowiska odpadów

Plan gospodarki odpadami powinien zapewnić selektywną zbiórkę odpadów budowlanych na poziomie:

- w 2006 roku w 15 %,
- w 2010 roku - w 40 %
- w 2014 roku - w 60 %;

Ilość zebranych odpadów budowlanych obrazuje tabela 17

Tab.17

Ilość zbieranych odpadów budowlanych

Odpady budowlane	Prognoza na lata w Mg/rok		
	2006	2010	2014*
Ilość wytworzona	238,5	266,2	266
Ilość odpadów do zagospodarowania	35,8	106,5	160

*ilości prognozowane

1.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych

Selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych w celu ich unieszkodliwienia powinna objąć w 2005 roku - 15 %; w 2010 roku - 50 % i w 2014 roku - 80 %.

Ilość zbieranych odpadów niebezpiecznych obrazuje tabela 18.

Ilość zbieranych odpadów niebezpiecznych

Odpady niebezpieczne	Prognoza na lata w Mg/rok		
	2005*	2010	2014*
Ilość wytworzona	8,2	9,2	9,0
Ilość odpadów do unieszkodliwienia	1,2	4,6	7

*ilości prognozowane

1.7. Odpady unieszkodliwiane na składowiskach odpadów

Z analizy masy odpadów, które należy wydzielić (zebrać selektywnie) ze strumienia odpadów komunalnych i poddać odzyskowi, recyklingowi lub unieszkodliwić, aby uzyskać zakładane poziomy odzysku określono ilości pozostałych odpadów, które mogą być przekazywane do unieszkodliwienia na składowiskach odpadów.

Prognozowana ilość odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia na składowisku odpadów obrazuje tabela 19.

Tab. 19

Prognozowana ilość odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia na składowisku odpadów

	2006	2010	2013*	2014*	2020*
	Mg/rok				
Prognozowane ilości odpadów komunalnych	1370	1530	1530	1530	1530
Odzysk odpadów ulegających biodegradacji	227,0	321,8	398,0	444,0	444,0
Odzysk odpadów opakowaniowych	191,7	191,7	191,7	191,7	191,7
Odzysk odpadów wielkogabarytowych	16,0	45,0	45,0	45,0	45,0
Odzysk odpadów budowlanych	35,8	106,5	160	160	160
Zbiórka odpadów niebezpiecznych	1,2	4,6	7,0	7,0	7,0
Razem odpady zebrane selektywnie	471,7	669,6	801,7	847,7	847,7
Ilość odpadów komunalnych do unieszkodliwienia na składowisku	898,3	860,4	728	682	682

* Ilości prognozowane

Prognozuje się, że ilość zmieszanych odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców kierowanych do unieszkodliwiania na składowisko odpadów w Szczepankach do roku 2010 będzie kształ-

tować się na poziomie około 860 Mg/rok.

Przewiduje się nieznaczne zmniejszenie się ilości odpadów kierowanych do unieszkodliwiania przez składowanie w latach kolejnych. Prognozuje się, że sektor gospodarczy wytworzy odpady komunalne na poziomie roku 2003 natomiast po planowanej modernizacji składowiska przewiduje się rozszerzenie rodzajów odpadów dopuszczonych do składowania. Przewidywana całkowita ilość odpadów komunalnych i innych niż niebezpieczne kierowanych do składowania z terenu miasta i gminy Łasin będzie wynosić w 2010 roku około 1100 Mg.

Projekt modernizacji gminnego składowiska odpadów powinien zabezpieczyć potrzeby miasta i gminy Łasin w zakresie możliwości unieszkodliwiania odpadów do 2024 roku.

2. Prognozowane zmiany ilości i składu wytwarzanych odpadów przemysłowych

Zmiany w ilości i jakości odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym w perspektywie za-
leżeć będą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług. W najbliższej przyszłości (lata 2003 – 2006) zakłada się utrzymanie obecnego poziomu wytwarzania odpadów lub ich nieznaczny wzrost. Nie przewiduje się natomiast znaczącego wzrostu ilości wytwarzanych odpadów oraz rozwoju innych, dotychczas nie występujących gałęzi przemysłu, w szczególności takich, które mogłyby wytwarzać duże ilości odpadów. Zakładać należy, że nastąpi wzrost wykorzystania osadów ściekowych, w tym poprzez kompostowanie oraz zwiększenie recyklingu odpadów opakowaniowych.

Szacuje się, że w 2006 roku ilość wytwarzanych odpadów w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej zwiększy się o 2,5%, a w 2010 roku o 5%. Zbliżone szacunki zakłada też krajowy plan gospodarki odpadami. Jedynie w odniesieniu do odpadów z urządzeń do likwidacji neutralizacji odpadów oraz oczyszczania ścieków i gospodarki wodnej przyjęto prognozę wzrostu ilości wytwarzania odpadów z tej grupy o 20% do roku 2006 i 40% do roku 2010.

Plan gospodarki odpadami przemysłowymi zakłada uwzględnienie obowiązków, w tym nakazów i zakazów określonych w następujących przepisach prawnych:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach producentów niektórych wyrobów oraz opłacie produktowej i depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639 z późn. zm.),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2001 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 116, poz. 1235).

- oraz osiągnięcie limitów wynikających z Polityki ekologicznej państwa tj. :
- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 r.,
- rozszerzenie mechanizmów rynkowych oraz przygotowanie skutecznych instrumentów ekonomicznych,
- wdrożenie systemów pełnej i wiarygodnej ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowywania (bazy danych),
- identyfikacja zagrożeń i rozszerzenie zakresu prac na rzecz likwidacji starych składowisk odpadów, modernizacji składowisk eksploatowanych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych,
- wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu,
- rozszerzenie zakresu prac badawczo-rozwojowych nad nowymi technologiami odzysku i ponownego zastosowania odpadów,
- zmniejszenie do minimum przemieszczania odpadów, zgodnie z zasadami bliskości i samowystarczalności,
- ograniczanie ilości odpadów deponowanych na składowiskach,
- zorganizowanie sprawnego systemu odzysku wszystkich surowców wtórnych z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik (BAT),
- sukcesywną likwidację starych, wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych,
- kontynuację prac badawczo-rozwojowych dotyczących technologii małoodpadowych oraz technologii odzysku i ponownego użycia odpadów.

Jako pilne działanie wskazuje się na konieczność wydzielenia z całego strumienia odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne rodzajów odpadów, dla których gospodarka prowadzona jest w sposób niedostateczny tj. odpadów trafiających dotychczas na składowiska odpadów. Dotyczy to następujących odpadów:

- odpadów opakowaniowych i użytkowych,
- odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- osadów ściekowych
- Jako pilne działanie wskazuje się na konieczność wydzielenia ze strumienia odpadów remontowych;
- odpadów zawierających azbest

Szacuje się, że na terenie gminy do roku 2010 wytworzy się około 440 Mg odpadów zawierających azbest w postaci płyt i rur azbestowo-cementowych.

Niezbędne jest powstanie bazy informacyjnej zawierającej dane o lokalizacji, ilości i stanie wyro-

bów zawierających azbest oraz opracowanie systemu monitoringu usuwania i prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Unieszkodliwianie tego typu odpadów jest i powinno być w dalszym ciągu prowadzone w ramach działalności przedsiębiorstwa "Izopol" sp. z o.o. w Trzemesznie (powiat gnieźnieński, województwo wielkopolskie).

V. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE ŁASIN

Głównymi celami do osiągnięcia w gospodarce odpadami na terenie gminy są :

1. Zrealizowanie założeń Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami w tym wykonanie:
 - Planu redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowisko odpadów.
 - Planu odzysku odpadów opakowaniowych
 - Planu redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowisko odpadów.
 - Planu redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowisko odpadów.
 - Zbiórki odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów azbestu
 - Wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu,

1. Harmonogram realizacji systemu gospodarki odpadami w gminie

Możliwość osiągnięcia założonych celów w planie gospodarki odpadami wiąże się z realizacją określonych zadań, które w większości stanowią ustawowe obowiązki samorządu gminnego. W poniższym zestawieniu przedstawiono wykaz zadań na lata 2004-2010 związanych z organizacją i monitorowaniem systemu gospodarki odpadami na terenie miasta i gminy Łasin. Dane zawarte w harmonogramie wynikają z opracowanego projektu.

Działanie	Terminy realizacji	Podmiot odpowiedzialny, jednostki współpracujące
Opracowanie, zatwierdzenie gminnego planu gospodarki odpadami	Do końca czerwca 2004	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Zakup pojemników do selektywnej zbiórki	2005 r.	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki - odpadów budowlanych - odpadów gabarytowych - odpadów niebezpiecznych	Zadanie ciągle	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Modernizacja składowiska odpadów: 1) Wybudowanie piezometrów 2) Opracowanie projektu modernizacji 3) budowa nowej kwatery składowania odpadów wraz z infrastrukturą	Do czerwca 2005 r. Do końca 2004 r. Do 2006 r	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Ocena systemu selektywnej zbiórki za rok 2004-Weryfikacja systemu zbiórki,	Do marca 2005	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej nt. minimalizacji ilości oraz selektywnej zbiórki odpadów oraz promowanie działań ukierunkowanych na odzysk i wtórne zagospodarowanie surowców: 1. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnej 2. Organizacja szkoleń i konferencji 3. Włączanie organizacji ekologicznych w działania na rzecz gospodarki odpadami 4. Wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców	Zadanie ciągle	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Eksploatacja składowiska odpadów, prowadzenie monitoringu środowiska	Zadanie ciągle	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łasinie
Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Zadanie ciągle	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin
Monitorowanie planu gospodarki odpadami	Zadanie ciągle	Burmistrz Miasta i Gminy Łasin

VI. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie inwestycji służących ochronie środowiska stanowi podstawowy instrument realizacji programu ochrony środowiska. Środki finansowe pozyskiwane są lub mogą być poprzez: opłaty i kary za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz fundusze celowe.

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska pełnią funkcję prewencyjną i redystrybucyjną. Funkcja prewencyjna realizowana jest poprzez zachęcanie podmiotów gospodarczych do instalowania odpowiednich urządzeń ochronnych, wyboru najlepszej i proekologicznej technologii, optymalnej lokalizacji inwestycji oraz oszczędnego korzystania z zasobów środowiska. Funkcja redystrybucyjna polega na gromadzeniu i przemieszczaniu środków przeznaczonych na ochronę środowiska. Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska pobierane są za: wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego, pobór wody, odprowadzanie ścieków, składowanie odpadów, zmianę sposobu użytkowania gruntów

rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne oraz usuwanie drzew i krzewów. Opłaty kierowane są do funduszy celowych, w tym do gminnych funduszy ochrony środowiska. Kary pieniężne pobierane są za działanie niezgodne z obowiązującym prawem, w tym z wydanymi pozwoleniami, decyzjami i koncesjami.

Możliwości pozyskiwania środków z funduszy celowych dla inwestycji proekologicznych realizowanych na obszarze gminy istnieją poprzez dotacje i pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Grudziądzu oraz gminnego funduszu ochrony środowiska.

Instrumenty finansowania ochrony środowiska stanowią:

- opłaty za korzystanie ze środowiska - za emisję zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi i za składowanie odpadów,
- administracyjne kary pieniężne – wymierza, w drodze decyzji wojewódzki inspektor ochrony środowiska za:
 - przekroczenie określonych w pozwoleniach ilości lub rodzajów gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza,
 - przekroczenie określonych w pozwoleniach ilości, stanu lub składu ścieków,
 - przekroczenie określonej w pozwoleniach na pobór wód ilości pobranej wody,
 - naruszenie warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów, wymaganych przepisami o odpadach, co do rodzaju i sposobu składowania lub magazynowania odpadów,
 - przekroczenie określonych w pozwoleniach poziomów hałasu.
- odpowiedzialność cywilna – do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Każdy, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko bezpośrednio zagraża szkoda lub została mu wyrządzona szkoda, może żądać od podmiotu odpowiedzialnego za te zagrożenie lub naruszenie przywrócenia stanu zgodnego z prawem i podjęcia środków zapobiegawczych, w szczególności przez zamontowanie instalacji lub urządzeń zabezpieczających przed zagrożeniem lub naruszeniem; w razie gdy jest to niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, może on zażądać zaprzestania działalności powodującej to zagrożenie lub naruszenie. Jeżeli zagrożenie lub naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem może wystąpić Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, a także organizacja ekologiczna.
- odpowiedzialność karna – zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi w tym zakre-

się

- odpowiedzialność administracyjna - jeżeli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, organ ochrony środowiska może w drodze decyzji, nałożyć obowiązki:

- ograniczenia oddziaływania na środowisko
- przywrócenia środowiska do stanu właściwego

Instrumenty finansowe w układzie podmiotowym finansowania ochrony środowiska:

- Budżet państwa

Z tego źródła finansuje się w trybie dotacji inwestycje ponadregionalne, realizowane przede wszystkim przez jednostki samorządu terytorialnego. W ten sposób finansowane mogą być m.in. inwestycje w zakresie gospodarki wodnej, zalesienia,

- Fundusze ekologiczne

Obecnie funkcjonują następujące fundusze ekologiczne:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Grudziądzu,
- gminny fundusz ochrony środowiska,

Fundusze te funkcjonują na podstawie obecnie obowiązującej ustawy - Prawo ochrony środowiska. Narodowy i wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej mają osobowość prawną. Powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska nie mają osobowości prawnej, a środkami funduszy gospodarują jednostki samorządu terytorialnego.

Warto zwrócić szczególną uwagę na listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, który dofinansowuje przedsięwzięcia służące ochronie środowiska przyczyniające się do realizacji następujących celów:

OCHRONA WÓD I GOSPODARKA WODNA:

1. Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych:
 - dla aglomeracji ponad 2.000 RLM,
 - na terenach głównych zbiorników wód podziemnych i obszarach ich zasilania.
2. Ochrona jezior przed zanieczyszczeniami i eutrofizacją poprzez budowę oczyszczalni ścieków na punktowych źródłach wprowadzających zanieczyszczenia do wód i rozbudowę kanalizacji wokół jezior.
3. Ograniczanie zanieczyszczeń obszarowych poprzez budowę płyt obornikowych, zbiorników na odcieki, gnojówkę i gnojowicę.
4. Realizacja zadań dotyczących zwiększania zasobów wodnych i bezpieczeństwa powodziowego województwa kujawsko-pomorskiego.
5. Ograniczanie zużycia wody w procesach technologicznych.

GOSPODARKA ODPADAMI:

1. Budowa i modernizacja zakładów unieszkodliwiania odpadów (zgodnie z wymogami ustawy o odpadach) powodująca odzysk surowców i zmniejszenie objętości składowanych odpadów.
2. Wspieranie technik i technologii ograniczających ilość wytwarzanych odpadów.

OCHRONA POWIETRZA:

1. Ograniczenie emisji na obszarach:
 - aglomeracji miejsko-przemysłowych, gdzie potrzeby ciepłowniczo -komunalne są zabezpieczone przez paleniska indywidualne lub kotłownie lokalne oraz gdy w sezonie grzewczym notowane są przekroczenia średniodobowych stężeń zanieczyszczeń,
 - miejscowości uzdrowiskowych, posiadających taki status z nadania Ministerstwa Zdrowia,
 - miejscowości, w których znajdują się cenne zabytki kultury materialnej, gdzie istnieje niebezpieczeństwo wpływu emitowanych substancji zanieczyszczających te obiekty.
2. Modernizacja technologii powodująca zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.
3. Alternatywne źródła energii.

OCHRONA PRZYRODY:

1. Zwiększenie lesistości regionu.
2. Realizacja konserwatorskiej ochrony przyrody.

EDUKACJA EKOLOGICZNA:

Dofinansowywanie programów edukacyjnych i konkursów ekologicznych.

FUNDUSZE POMOCOWE:

Wspieranie zadań, które objęte zostały dofinansowaniem ze środków przedakcesyjnych Unii Europejskiej.

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA wynikające ze Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego i Polityki ekologicznej województwa kujawsko-pomorskiego.

Środki powiatowego funduszu ochrony środowiska przeznacza się na finansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju, w tym:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów

- małej retencji wodnej,
- urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
 - realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
 - wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
 - profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
 - wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
 - wspieranie ekologicznych form transportu,
 - działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
 - realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi,
 - inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki gminnego funduszu ochrony środowiska mogą wspierać wszystkie działania takie jak powiatowego funduszu za wyjątkiem przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi, jak również inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

- Banki

Większość banków ma w swojej ofercie kredyty inwestycyjne, w tym również na przedsięwzięcia proekologiczne. Znaczący udział w kredytowaniu inwestycji w zakresie ochrony środowiska o znaczeniu ponadregionalnym ma Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Finansuje on inwestycje wymagające znacznych nakładów, realizowane głównie przez jednostki samorządu terytorialnego. Liderem w zakresie kredytowania w formach preferencyjnych jest Bank Ochrony Środowiska S.A.

- Fundacje i agencje

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - finansuje, głównie w formie dotacji, przedsięwzięcia proekologiczne realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na terenach wiejskich,

Ekofundusz – wspiera przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska. Zadaniem Ekofunduszu jest również ułatwianie transferu na polski rynek najlepszych technologii i stymulowanie polskiego przemysłu ochrony środowiska.

- Podmioty gospodarcze

Projekty realizowane przez podmioty gospodarcze, tj. podmioty nastawione na osiągnięcie zysku, otrzymują wsparcie najczęściej w postaci niskoprocentowanych kredytów (kredytów preferencyjnych), rzadziej dotacji. Środki własne tych podmiotów są więc głównym źródłem finansowania inwestycji w

zakresie ochrony środowiska.

W związku z tym, że realizacja Programu będzie odbywała się już w po uzyskania przez Polskę akcesji do Unii Europejskiej istotne znaczenie mają możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska przy udziale środków Wspólnoty. Możliwości te obejmują: Fundusze Strukturalne i Inicjatywy Wspólnotowe.

Istotne znaczenie mają możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska przy udziale środków Unii Europejskiej, zwłaszcza ze środków **funduszy strukturalnych**. Fundusze te mają na celu realizację polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zmierzającą do wyrównywania różnic między regionami. Realizacja Programu ochrony środowiska gminy Łubianka będzie możliwa poprzez pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej. Pozyskiwanie środków jest możliwe dzięki Zintegrowanemu Programowi Operacyjnemu Rozwoju Regionalnego (ZPORR).

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, które służą realizacji Narodowego Planu Rozwoju/Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR, będzie współfinansowana ze środków Funduszy Strukturalnych. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego realizował będzie piątą oś rozwojową Narodowego Planu Rozwoju 2004- 2006 (NPR), przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 r. zatytułowaną „*Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów*” oraz czwartą oś Podstaw Wsparcia Wspólnoty „Poprawa warunków dla rozwoju regionalnego, w tym dla rozwoju obszarów wiejskich”.

Według Zintegrowanego Programu Operacyjny Rozwoju Regionalnego przyjętego przez Komitet Monitorujący w dniu 16 kwietnia 2004 r. oraz zespół przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 r. największe możliwości pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć służących ochronie środowiska na terenie gminy Łubianka są możliwe w ramach priorytetu 1 „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów” i priorytetu 3 „Rozwój lokalny”.

W **Działaniu 1.2. „Infrastruktura ochrony środowiska”** realizowane będą projekty infrastrukturalne o wartości całkowitej od 1 mln do 10 mln euro. Działanie ma na celu ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza, wód i gleb, poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowe-

go, zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a także poprawę zarządzania środowiskiem. W wyniku realizacji powyższych celów nastąpi poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawią się także warunki życia mieszkańców oraz stworzone zostaną korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorstw działających zgodnie z zasadami poszanowania środowiska. Realizacja projektów powinna przyczynić się do osiągnięcia standardów w zakresie ochrony środowiska zawartych w Dyrektywach przeniesionych na grunt polskiego prawa. Pomocą będą objęte dotacje na realizację projektów infrastrukturalnych oraz projektów dotyczących poprawy jakości zarządzania środowiskiem i poprawy dostępu do informacji o środowisku.

Projekty środowiskowe realizowane w ramach **Działania 3.1. "Obszary wiejskie"** realizowane będą na obszarach spełniających kryterium demograficzne (miejscowości do 20 tys. mieszkańców), wynikały będą z planów rozwoju lokalnego, a ich wartość całkowita nie będzie przekraczała 1 mln euro. Dodatkowo określone są następujące cele szczegółowe Działania:

- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców wsi i małych miast,
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej.

W ramach działania przewidziane do realizacji są projekty, które mają wpływ na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz tworzą warunki dla wzrostu zatrudnienia, tj.

- Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- Budowa lub modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i poboru wody,
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa jakości powietrza,
- Gospodarka odpadami,
- Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym,
- Kompleksowe uzbrojenie terenu pod inwestycje.

VII. ORGANIZACJA I ZASADY MONITOROWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

1. Ustawowo określone zadania poszczególnych szczebli administracji i samorządów w zakresie gospodarki odpadami

1.1. Zadania gmin

Zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porząd-

ku określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do zadań własnych gminy (art. 3.1.). Do zadań gminy należy m.in. zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania (art. 3.2.).

Zapisane w (art. 3.2.) zadania gmina powinna realizować na podstawie planu gospodarki odpadami.

Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego, w drodze uchwały ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące m. in. (art. 4):

1. Prowadzenia we wskazanym zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
2. Rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także wymagań dotyczących ich rozmieszczenia oraz utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
3. Częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Rada gminy może ustalić - w drodze uchwały - górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości (art. 6.2). Ustalając stawki powyższych opłat, rada gminy może stosować stawki niższe, jeżeli odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny (art. 6.4).

1.2. Opiniowanie projektów planów gospodarki odpadami

Według ustawy o odpadach projekt planu gminnego podlega zaopiniowaniu przez:

- Zarząd Województwa.
- Zarząd Powiatu

2. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami (PGO)

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Zarządy poszczególnych szczebli przygotowują co 2 lata sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami. Sprawozdania te są przedstawiane odpowiednio: Radzie Powiatu, Radzie Gminy.

Jeżeli będzie wymagała tego sytuacja lokalna i uchwalony Plan będzie wymagał modyfikacji będzie przeprowadzone stosowne postępowanie, przed upływem wymaganych ustawowo 4 lat. w celu aktualizacji Planu.

3. Raporty z wykonania Planu

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami będzie podlegało ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Raz na 2 lata sporządzane będą raporty z postępów we wdrażaniu Planu Gospodarki Odpadami.

4. Wskaźniki efektywności Planu

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Planu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Poniżej zaproponowano (Tab.21 i Tab. 22) istotne wskaźniki przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

W oparciu o analizę wskaźników sektora komunalnego i sektora gospodarczego będzie możliwa ocena efektywności realizacji “Planu gospodarki odpadami”.

W oparciu o tą ocenę należy aktualizować plan.

5. Analiza oddziaływania planu na środowisko

Prawo nie wymaga prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów w stosunku do projektów gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami. Jednakże pewne elementy tych planów powinny być poddane takiej procedurze w przypadku porównywania dwóch lub więcej scenariuszy planu gospodarki odpadami. Wstępna analiza oddziaływania na środowisko w szczególności może tu dotyczyć zagadnienia wpływu na środowisko modernizowanego składowiska odpadów w Szczepankach. Wykonanie projektu modernizacji składowiska będzie poprzedzone szczegółową analizą dokumentacji, prowadzonych badań jakości środowiska w ramach wymaganego raportu oddziaływania na środowisko.

Wszystkie wymienione w Planie Gospodarki Odpadami cele ukierunkowane są pośrednio na ochronę środowiska dotyczą bowiem wprost zapobieganiu i ograniczaniu ilości wytwarzanych odpadów. Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów jest najbardziej pożądaną strategią gospodarki odpadami.

Zadanie ograniczenia produkcji odpadów jest zadaniem długofalowym i wymagającym rozległych działań. Zmniejszenie ilości powstających odpadów można m.in. osiągnąć stosując: selektywną zbiórkę odpadów, recykling i odzysk odpadów.

Plan określa działania stosowane w celu ograniczenia produkcji odpadów Do działań tych zaliczono: organizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy, rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Plan określa ilości poszczególnych rodzajów

Wskaźniki monitorowania Planu - sektor komunalny

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami – sektor komunalny
1	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg/rok]
2	Ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok]
3	Ilość odpadów objętych zorganizowaną zbiórką [%]
4	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na 1mieszkańca na rok [kg/M/rok]
5	Ilość zebranych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok [kg/M/rok]
6	Udział odpadów z sektora komunalnego składowanych na składowiskach %
7	Ilość zebranych od mieszkańców odpadów biodegradowalnych [Mg]
8	Ilość odzyskiwanych surowców wtórnych [Mg] w tym: -tworzywa sztuczne -papier i tektura -szkło
9	Ilość odzyskanych odpadów [Mg]: -wielkogabarytowych -budowlanych -niebezpiecznych
10	Czynne składowiska odpadów komunalnych [szt.]
11	Obiekty gospodarki odpadami komunalnymi: -linie do segregacji -kompostownie [szt./ (Mg/rok)] -linie do demontażu odpadów wielkogabarytowych -inne obiekty

odpadów przewidziane do zebrania i zagospodarowania w sposób inny niż składowanie.

Osiągnięcie zakładanych limitów pozwoli na znaczne ograniczenie odpadów kierowanych na składowisko odpadów.

Plan Gospodarki Odpadami będzie podlegać monitorowaniu w oparciu o analizę ustalonych wskaźników monitorowania planu. Prowadzony monitoring Planu Gospodarki Odpadami” pozwoli na ocenę stopnia realizacji założonych celów służący poprawie gospodarowania odpadami i ochronie środowiska przed odpadami.

Wskaźniki monitorowania Planu - sektor gospodarczy

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami - sektor gospodarczy
1	Ilość wytwarzanych odpadów w sektorze gospodarczym [Mg] w tym: 1) Niebezpiecznych 2) Odpadów innych niż niebezpieczne
2	Sposób zagospodarowania odpadów z sektora gospodarczego [Mg / %] w tym: 1. Wykorzystywane 2. Unieszkodliwiane 3. Składowane
3	Sposób zagospodarowania odpadów innych niż niebezpieczne powstających w przemyśle [%] w tym: • Wykorzystywane • Unieszkodliwiane • Składowane
4	Ilość powstających osadów ściekowych Mg
5	Sposób postępowania z osadami ściekowymi: [Mg / %] • wykorzystane na cele przemysłowe • na cele rolnicze • kompostowane • składowane (na terenie oczyszczalni)
6	Ilość zakładów termicznej utylizacji odpadów w tym [szt. / wydajność]
7	Ilość odpadów zawierających azbest [Mg] w tym sposób postępowania

VIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Łasin wytycza kierunki działań, określa limity i ustala zasady gospodarowania odpadami na lata 2004 do 2007 z perspektywą do 2010 roku.

Niniejszy plan został opracowany w celu realizacji ustawy o odpadach, która wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

„Plan.” dotyczy zarówno odpadów powstających w gospodarstwach domowych, gdzie występują takie odpady jak: organiczne, tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura, elementy ubraniowe, popioły i żużle oraz niebezpieczne (baterie, akumulatory, lampy jarzeniowe, przepracowane oleje i smary itp.), jak również odpadów wytwarzanych na terenie zakładów produkcyjnych, które powstają w procesie produkcji (odpady przemysłowe) oraz pochodzących z biur prowadzących obsługę administracyjną składem zbliżonych do odpadów z gospodarstw domowych. Obowiązki właściwego zagospodarowania odpada-

dów wytwarzanych na terenie zakładów przemysłowych spoczywają na wytwarzającym te odpady.

W planie określono istniejący stan gospodarki odpadami, a na podstawie statystycznych trendów zmian ludności, prognozę ilości powstawania odpadów, określono prognozowane zmiany oraz ustalono działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami.

Podstawowym źródłem informacji o wytwarzanej ilości odpadów były informacje przekazane przez Urząd Miasta i Gminy Łasin oraz Zakład Gospodarki Komunalnej w Łasinie. Znaczącym źródłem informacji były także decyzje Starosty Powiatu udzielające pozwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych, zatwierdzające programy gospodarowania odpadami niebezpiecznym oraz informacje uzyskane od podmiotów gospodarczych z terenu gminy.

Z terenu miasta i gminy Łasin w 2003 r. zwieziono ogółem 1263 Mg odpadów komunalnych, w tym odpadów zebranych od mieszkańców 1219 Mg, co stanowiło 96,5%.

W wyniku selektywnej zbiórki odpadów w 2003 roku odzyskano ogółem 11 Mg surowców wtórnych tworzywa sztuczne, puszki)

Na podstawie ilości zwiezionych odpadów ustalono średnie wskaźniki wytwarzania odpadów:

- na terenach wiejskich średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 46 kg/M/rok
- na terenie miasta średni wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł około 283 kg/M/rok

Stwierdza się, że wytwarzane przez mieszkańców miasta i gminy Łasin odpady są w całości zbierane i przekazywane do unieszkodliwienia lub podlegają selektywnej zbiórce "u źródła".

Zmieszane odpady komunalne unieszkodliwiane są na gminnym składowisku odpadów w Szczepankach.

Stan gospodarowania odpadami przemysłowymi wytwarzanymi przez podmioty gospodarcze funkcjonujące w gminie oceniono jako zadawalający.

Na terenie gminy nie są zlokalizowane mogilniki gromadzące odpady środków ochrony roślin.

Szacuje się, że do roku 2010 na terenie gminy powstanie około 440 Mg odpadów azbestu, które będą unieszkodliwione na składowisku odpadów azbestu "Izopol" w Trzemesznie.

Głównymi działaniami niezbędnymi do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi są: dalsze wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów oraz zorganizowanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, odpadów niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji.

Dla osiągnięcia założonego celu niezbędny będzie rozwój lokalnych kompostowni wykorzystujących selektywnie zbierane odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady zielone.

Zaplanowanie gospodarki odpadami pozwala na prowadzenie racjonalnych działań w tej dziedzinie. Jest też warunkiem ubiegania się o dotacje z większości funduszy pomocowych. W opracowanym planie uwzględniono rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania; rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność z tego zakresu. Na terenie miasta i gminy brak jest podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie odzysku odpa-

dów. należy propagować tę formę działalności gospodarczej.

Plan zakłada, że wszystkie wytworzone odpady będą właściwie zagospodarowane i nie powinny trafiać nielegalnie do środowiska.

Plan zakłada modernizację gminnego składowiska odpadów w Szczepankach. Wykonanie projektu modernizacji składowiska przewiduje się do końca 2004 roku, natomiast zrealizowanie inwestycji planuje się na 2006 r. Składowisko odpadów w Szczepankach powinno zabezpieczyć potrzeby miasta i gminy do 2024 roku.

IX. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ ODPADAMI

1. Ustawy:

1. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392 i Nr 80, poz. 717 i 721); wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,
2. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78); wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,
3. ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 143, poz. 1196 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) – tzw. ustawa wprowadzająca; wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,
4. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz. 638 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
5. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz. 639, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) – tzw. ustawa o opłacie produktowej; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
6. ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 135, poz. 1145 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
7. ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 130, poz. 1112, Nr 233, poz. 1957 i Nr 238, poz. 2022 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
8. ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz. 84, Nr 100, poz. 1085, Nr 123, poz. 1350 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002 r. Nr 142, poz. 1187); wejście

- w życie z dniem 15 lutego 2002 r.,
9. ustawa z dnia 2 marca 2001 r. o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz.U. Nr 52, poz. 537 i Nr 100, poz. 1085 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 497); wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
 10. ustawa z dnia 10 maja 2002 r. o ratyfikacji Porozumienia między Wspólnotą Europejską a Rzeczypospolitą Polską w sprawie uczestnictwa Polski w Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji (Dz.U. Nr 115, poz. 994); wejście w życie z dniem 8 sierpnia 2002 r.,
 11. ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o ratyfikacji Poprawki do Konwencji Bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 135, poz. 1142); wejście w życie z dniem 12 września 2002 r.,
 12. ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. Nr 166, poz. 1360); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 13. ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. Nr 169, poz. 1386); wejście w życie z dniem 12 września 2002 r.,
 14. ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 15. ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 10 lipca 2003 r.

2. Rozporządzenia, obwieszczenia, uchwały:

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie – Prawo ochrony środowiska:

1. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz.U. Nr 140, poz. 1585) – na podstawie art. 153 ust. 1; wejście w życie z dniem 26 grudnia 2001 r.,
2. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. Nr 87, poz. 796) – na podstawie art. 86 ust. 1; wejście w życie z dniem 12 lipca 2003 r.,
3. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenia dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 96, poz. 860) – na podstawie art. 163 ust. 1; wejście w życie z dniem 16 lipca 2002 r.,
4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawiera-

- jących informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz.U. Nr 100, poz. 920 i z 2003 r. Nr 113, poz. 1075) – na podstawie art. 286 ust. 3, wejście w życie z dniem 20 lipca 2002 r.,
5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska w całości (Dz.U. Nr 122, poz. 1055) – na podstawie art. 201 ust. 2; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,
 6. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu funkcjonowania Krajowej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko oraz wojewódzkich komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 134, poz. 1139) – na podstawie art. 399 ust. 1; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,
 7. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby i ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) – na podstawie art. 105 ust. 1, wejście w życie z dniem 19 października 2002 r.,
 8. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 września 2002 r. w sprawie określenia urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 173, poz. 1416) – na podstawie art. 163 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 listopada 2002 r.,
 9. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 175, poz. 1439) – na podstawie art. 163 ust. 6; wejście w życie z dniem 5 listopada 2002 r.,
 10. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2002 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz.U. Nr 176, poz. 1453) – na podstawie art. 30 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 11. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 179, poz. 1490) – na podstawie art. 51 ust. 8; wejście w życie z dniem 13 listopada 2002 r.,
 12. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wytwarzane i wprowadzane do obrotu baterie i akumulatory (Dz.U. Nr 182, poz. 1519) – na podstawie art. 169 ust. 1; wejście w życie z dniem uzyskania przez Rzeczypospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej,
 13. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2002 r. w sprawie wysokości opłat rejestracyjnych (Dz.U. Nr 190, poz. 1591) – na podstawie art. 210 ust. 4; wejście w życie z dniem 30 listopada 2002 r.,

14. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. Nr 197, poz. 1667) – na podstawie art. 41 ust. 3; wejście w życie z dniem 12 grudnia 2002 r.,
15. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12) – na podstawie art. 222 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 lutego 2003 r.,
16. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 55, poz. 477) – na podstawie art. 290 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r.,
17. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. Nr 110, poz. 1057) – na podstawie art. 148; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,
18. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznego dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz.U. Nr 110, poz. 1058) – na podstawie art. 19 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,
19. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla niektórych produktów ze względu na ich negatywne oddziaływanie na środowisko (Dz.U. Nr 114, poz. 1078) – na podstawie art. 169; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,
20. obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2002 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2003 (M.P. Nr 49, poz. 715) – na podstawie art. 291 ust. 2; w zakresie górnych jednostkowych stawek opłat,
21. uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie przyjęcia Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 (M.P. Nr 33, poz. 433)

Rozporządzenia i uchwały wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o odpadach:

1. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206) – na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
2. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2001 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 140, poz. 1584) – na podstawie art. 49 ust. 8; wejście w życie z dniem 26 grudnia 2001r.,
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń oraz sposobu rejestracji (Dz.U. Nr 152, poz. 1734) – na podstawie art. 33 ust. 11; wejście w życie z dniem

12 stycznia 2002 r.,

4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów (Dz.U. Nr 152, poz. 1735) – na podstawie art. 36 ust. 13; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz.U. Nr 152, poz. 1736) – na podstawie art. 36 ust. 14; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
6. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz.U. Nr 152, poz. 1737) – na podstawie art. 37 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
7. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 152, poz. 1738) – na podstawie art. 37 ust. 8; wejście w życie z dniem 12 stycznia 2002 r.,
8. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania raportu wojewódzkiego (Dz.U. Nr 152, poz. 1739) – na podstawie art. 37 ust. 11; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
9. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 152, poz. 1740) – na podstawie art. 37 ust. 12; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
10. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do przywozu z zagranicy (Dz.U. Nr 15, poz. 146) – na podstawie art. 65 ust. 4; wejście w życie z dniem 5 marca 2002 r.,
11. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku uzyskiwania zezwoleń na wywóz do określonych państw odpadów innych niż niebezpieczne (Dz.U. Nr 15, poz. 147) – na podstawie art. 66 ust. 18; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.,
12. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji wydanych w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami (Dz.U. Nr 15, poz. 148) – na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.,
13. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne oraz rodzajów instalacji i urządzeń, w których dopuszcza się ich termiczne przekształcanie (Dz.U. Nr 18, poz. 176) – na podstawie art. 44 ust. 5; wejście w życie z dniem 21 marca 2002 r.,
14. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (Dz.U. Nr 37, poz. 339) – na podstawie

- art. 47; wejście w życie z dniem 27 kwietnia 2002 r.,
15. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów oraz stężeń substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony (Dz.U. Nr 55, poz. 498) – na podstawie art. 4 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 16. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie określenia wzoru dokumentów stosowanych w międzynarodowym obrocie odpadami (Dz.U. Nr 56, poz. 511) – na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,
 17. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie listy odpadów innych niż niebezpieczne, których przywóz z zagranicy nie wymaga zezwolenia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 56, poz. 512) – na podstawie art. 65 ust. 18; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,
 18. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia na przewóz lub na wywóz odpadów niebezpiecznych za granicę (Dz.U. Nr 56, poz. 513) – podstawie art. 66 ust. 19; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,
 19. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 maja 2002 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi może być realizowany międzynarodowy obrót odpadami (Dz.U. Nr 60, poz. 548 i Nr 191, poz. 1599) – na podstawie art. 67; wejście w życie z dniem 21 maja 2002r.,
 20. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, niebędącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby (Dz.U. Nr 74, poz. 686) – na podstawie art. 33 ust. 3; wejście w życie z dniem 29 czerwca 2002 r.,
 21. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U. Nr 134, poz. 1140 i Nr 155, poz. 1299) – na podstawie art. 43 ust. 7; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,
 22. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2002 r. w sprawie składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów (Dz.U. Nr 176, poz. 1456) – na podstawie art. 40 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 23. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 października 2002 r. w sprawie odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwione przez ich składowanie (Dz.U. Nr 180, poz. 1513) – na podstawie art. 40 ust. 7; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 24. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie i transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności, oraz podstawowych wymagań dla zbierania i transportu tych odpadów (Dz.U. Nr 188, poz. 1575) – na podstawie art. 33 ust. 4; wejście w życie z dniem 29 listopada 2002 r.,

25. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz.U. Nr 191, poz. 1595) – na podstawie art. 55 ust. 5; wejście w życie z dniem 18 listopada 2002 r.,
26. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz. 1858) – na podstawie art. 60; wejście w życie z dniem 3 stycznia 2003 r.,
27. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986) – na podstawie art. 11 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
28. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 103) – na podstawie art. 42 ust. 2; wejście w życie z dniem 8 lutego 2003 r.,
29. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 104) – na podstawie art. 42 ust. 3; wejście w życie z dniem 8 lutego 2003 r.,
30. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. Nr 61, poz. 549) – na podstawie art. 50 ust. 2; wejście w życie z dniem 25 kwietnia 2003 r.,
31. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620) – na podstawie art. 15 ust. 8; wejście w życie z dniem 2 maja 2003 r.,
32. uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami (M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159) – na podstawie art. 14 ust. 4; wejście w życie z dniem 29 października 2002 r.,

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych:

1. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie wzorów formularzy służących do składania rocznych sprawozdań o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy oraz wywiezionych za granicę opakowań (Dz.U. Nr 122, poz. 1053) – na podstawie art. 7 ust. 2 i art. 9 ust. 4; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,
2. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie raportów wojewódzkich dotyczących gospodarki opakowaniami (Dz.U. Nr 122, poz. 1054) – na podstawie art. 19 ust. 3; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie zawartości ołowiu, kadmu,

- rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. Nr 241, poz. 2095) – na podstawie art. 5 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. Nr 66, poz. 619) – na podstawie art. 5 ust. 2; wejście w życie z dniem 2 maja 2003 r.,
 5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie oznaczania opakowań (Dz.U. Nr 105, poz. 994) – na podstawie art. 6 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w tzw. ustawie o opłacie produktowej:

1. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 69, poz. 719) – na podstawie art. 3 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
2. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2001 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz.U. Nr 116, poz. 1235) – na podstawie art. 14 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
3. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie powinien spełnić przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji, w celu włączenia ich do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu (Dz.U. Nr 131, poz. 1475) – na podstawie art. 3 ust. 13; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
4. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej (Dz.U. Nr 157, poz. 1865) – na podstawie art. 15 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
5. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru sprawozdania o wielkości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągniętych wielkości odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz wpływach z opłat produktowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 2, poz. 26) – na podstawie art. 24 ust. 2; wejście w życie z dniem 25 stycznia 2002 r.,
6. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu gospodarowania środkami z opłat produktowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1052) – na podstawie art. 36; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,
7. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 104, poz. 982) – na podstawie art. 3 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.,
8. obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2002 r. w sprawie maksymalnych stawek opłat produktowych na 2003 r. (M.P. Nr 37, poz. 591) – na podstawie art. 14 ust. 3.

Rozporządzenia do wydania na podstawie upoważnień zawartych w ustawie – Prawo atomowe:

1. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących zawartości naturalnych izotopów promieniotwórczych w surowców i materiałach stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi i inwentarza żywego, a także w odpadach przemysłowych stosowanych w budownictwie oraz kontroli zawartości tych izotopów (Dz.U. Nr 220, poz. 1850) – na podstawie art. 6 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.
2. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądowego (Dz.U. Nr 230, poz. 1925) – na podstawie art. 51 i art. 55; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Rozporządzenia do wydania na podstawie upoważnień zawartych w ustawie – Prawo wodne:

1. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 212, poz. 1799) – na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 i 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o substancjach i preparatach chemicznych:

1. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 129, poz. 1110) – na podstawie art. 4 ust. 3; wejście w życie z dniem 29 sierpnia 2002 r.,
2. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. Nr 140, poz. 1171) – na podstawie art. 5 ust. 5; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,
3. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 140, poz. 1172) – na podstawie art. 4 ust. 2; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,
4. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 140, poz. 1173) – na podstawie art. 26; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,
5. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140, poz. 1174) – na podstawie art. 28 ust. 3; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,
6. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. Nr 61, poz. 552) – na podstawie art. 27 ust. 2; wejście w życie z dniem 11 lipca 2003 r.,

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie kryteriów, które powinny spełniać jednostki organizacyjne wykonujące badania substancji i preparatów chemicznych, oraz kontroli spełnienia tych kryteriów (Dz.U. Nr 116, poz. 1103) – na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 2-5 i ust. 4; wejście w życie z dniem 19 lipca 2003 r.

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia wzorów dokumentów wymaganych przy przywozie z zagranicy substancji kontrolowanych pochodzących z odzysku (Dz.U. Nr 66, poz. 602) – na podstawie art. 15 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie listy technologii (procesów chemicznych), w których substancje kontrolowane mogą być stosowane jako czynniki ułatwiające niektóre procesy chemiczne (Dz.U. Nr 66, poz. 603) – na podstawie art. 14 ust. 4 wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 maja 2002 r. w sprawie ustalenia dozwolonych ilości tetrachlorku węgla produkowanego w celu eksportu, listy technologii, w których substancja ta może być używana, oraz wzoru dokumentu służącego do ewidencjonowania produkcji tetrachlorku węgla i sposobu wykorzystania (Dz.U. Nr 70, poz. 649) – na podstawie art. 8 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia technicznego oraz minimalnych kwalifikacji, jakie muszą spełniać przedsiębiorcy prowadzący działalność, w której wykorzystywane są substancje kontrolowane (Dz.U. Nr 71, poz. 658) – na podstawie art. 20 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia szczegółowej listy towarów zawierających substancje kontrolowane podlegających zakazowi przywozu z państw nie będących stronami Protokołu Montrealskiego (Dz.U. Nr 71, poz. 659) – na podstawie art. 12 ust. 1; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia wzorów formularzy ewidencji substancji kontrolowanych (Dz.U. Nr 78, poz. 709) – na podstawie art. 33 ust. 2, wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie sposobu oznakowania pojemników zawierających substancje kontrolowane oraz produktów i urządzeń, w skład których takie substancje wchodzi (Dz.U. Nr 94, poz. 837) – na podstawie art. 18 ust. 2 wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie listy obszarów zagrożonych pożarem lub wybuchem, w których zastosowanie substancji kontrolowanych należy uznać za zastosowanie krytyczne (Dz.U. Nr 100, poz. 914) – na podstawie art. 17 ust. 6;

- wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
9. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wydawania pozwoleń oraz wzorów wniosków o wydanie pozwolenia na produkcję lub obrót z zagranicą substancją kontrolowaną (Dz.U. Nr 134, poz. 1129) – na podstawie art. 25 ust. 1; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,
 10. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 listopada 2002 r. w sprawie ograniczeń w obrocie krajowym substancjami kontrolowanymi wyprodukowanymi lub przywiezionymi z zagranicy oraz o ich wykorzystaniu w działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 205, poz. 1733) – na podstawie art. 16 ust. 3; wejście w życie z dniem 24 grudnia 2002 r.,
 11. obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego wykazu kodów taryfy celnej dla substancji kontrolowanych i zawierających je mieszanin (M.P. Nr 22, poz. 395) – na podstawie art. 6,
 12. obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie wykazu prac uznawanych za prace laboratoryjne i analityczne, w których mogą być stosowane poszczególne substancje kontrolowane, oraz wymagań dotyczących wprowadzania do obrotu krajowego substancji kontrolowanych używanych do celów laboratoryjnych i analitycznych (M.P. Nr 22, poz. 396) – na podstawie art. 6,
 13. obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy dozwolonych technologii niszczenia substancji kontrolowanych oraz warunków stosowania tych technologii (M.P. Nr 22, poz. 397) – na podstawie art. 6,
 14. obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie udzielenia upoważnienia wyspecjalizowanej jednostce do wydawania opinii o możliwości produkcji substancji kontrolowanej lub dokonania obrotu z zagranicą substancją kontrolowaną lub mieszaniną zawierającą substancję kontrolowaną (M.P. Nr 35, poz. 553) - na podstawie art. 24 ust. 6,

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43 i Nr 100, poz. 1085 oraz z 2002 r. Nr 199, poz. 1672) o żegludze śródlądowej:

1. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 maja 2003 r. w sprawie warunków gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów i ścieków ze statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. Nr 104, poz. 973) – na podstawie art. 47 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

3. Wykaz dotychczasowych aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami, które zachowały moc (tj. tych, które weszły w życie przed dniem 1 października 2001 r.)

3.1. Ustawy:

1. ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 22, poz. 272, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) w zakresie odpadów komunalnych,
2. ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.) w zakresie składowania odpadów w wyrobiskach górniczych,
3. ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752 z późn. zm.) w zakresie odpadów zwierzęcych,
4. ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78 i Nr 65, poz. 596) w zakresie odpadów zawierających azbest,
5. ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991) w zakresie stosowania niektórych odpadów powstających w hodowli jako nawóz naturalny,
6. ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229, Nr 129, poz. 1439 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718),
7. ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78, z 1997 r. Nr 60, poz. 370, Nr 80, poz. 505 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875 i Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717),
8. ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558),
12. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984),
13. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806 oraz

z 2003 r. Nr 80, poz. 717),

14. ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 i Nr 113, poz. 984).

3.2. Rozporządzenia:

1. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 60, poz. 615) – na podstawie art. 9 ustawy o nawozach i nawożeniu,
2. rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 138, poz. 895) – na podstawie art. 4 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest,
3. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. Nr 45, poz. 280) – na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest,
4. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 1998 r. w sprawie określenia rodzajów odpadów, których wykorzystanie uprawnia do zwolnienia od podatku dochodowego, oraz szczegółowych zasad ustalania wartości odpadów wykorzystywanych w procesie produkcji (Dz.U. Nr 8, poz. 29), wydane na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,
5. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku dochodowych od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. Nr 26, poz. 150).

4. Przepisy związane z gospodarką odpadami, które ukazały się w okresie od maja do października 2003 r.

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 163, poz. 1577),
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz.U. z 2003 r. Nr 113, poz. 1075),
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie

- prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. z 2003 r. Nr 110, poz. 1057),
5. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie wykazu materiałów niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1001),
 6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 104, poz. 982),
 7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 maja 2003 r. w sprawie warunków gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów i ścieków ze statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. z 2003 r. Nr 104, poz. 973),
 8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie przekazywania informacji przez armatora statku przewożącego ładunki niebezpieczne lub zanieczyszczające (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 938),
 9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie udzielania statkom zwolnień z obowiązku zdawania odpadów przed opuszczeniem portu (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 937),
 10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie przekazywania informacji o odpadach znajdujących się na statku (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 936),
 11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzenia planów gospodarki odpadami (Dz.U. z 2003 r. Nr 66, poz. 620),
 12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalenia sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. z 2003 r. Nr 66, poz. 619)
 13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. z 2003 r. Nr 61, poz. 549),
 14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. z 2003 r. Nr 55, poz. 477),
 15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 marca 2003 r. w sprawie przyporządkowania działalności oznaczonych kodami ISIC lub NICE do Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. z 2003 r. Nr 51, poz. 445),
 16. Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2003 r. o sprostowaniu błędów (Dz.U. z 2003 r. Nr 38, poz. 333),
 17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie postępowania z produktami leczniczymi podrobionymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi środki odurzające, substancje psychotropowe i prekursory grupy I-R (Dz.U. z 2003 r. Nr 21, poz. 181),
 18. Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami (M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159),

19. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 104),
20. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 103),
21. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie określenia niektórych odpadów zwierzęcych uznanych za materiał szczególnego ryzyka (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 98),
22. Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r. Nr 7, poz. 78).